

Наталія Гудкова

*канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри філології та перекладу,
Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ*

ЛАКУНАРНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СЛОВНИКОВИХ НАВИЧОК У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Вивчення іноземної мови передбачає не лише засвоєння нових лексичних одиниць і граматичних конструкцій, але й інтеграцію в нову культурну реальність. Одним із ключових аспектів цього процесу є поняття лакунарності – існування міжмовних прогалів, тобто елементів, які не мають прямого еквівалента у мовах, що порівнюються. Лакунарність як пізнавальний підхід у контрастивних мовознавчих дослідженнях дозволяє виявити унікальні особливості кожної мови [2]. Цей феномен є важливим як з теоретичної, так і з практичної точки зору, зокрема у контексті викладання іноземних мов, перекладознавства та двомовної лексикографії.

Лакунарність охоплює відсутність міжмовних еквівалентів лексичних, фонетичних або граматичних елементів. Наприклад, під час засвоєння лексики студенти часто стикаються з одиницями, які є культурно специфічними для їхньої рідної мови або мови, яку вони вивчають. Такі слова можуть відображати реалії певної культури, що ускладнює їх переклад або пояснення. Окрім лексики, лакунарність проявляється у граматичних явищах, звукових одиницях, а також у структурі текстів і жанрів. Це підкреслює важливість дослідження лакунарності у контексті міжкультурної комунікації, де двомовна лексикографія стає ключовим інструментом для аналізу та подолання таких явищ [1].

Двомовно лексикографія є особливо важливою у випадках нульової еквівалентності. У таких випадках лексикографи застосовують різні стратегії: надання пояснювальних дефініцій, створення контекстуальних прикладів або використання візуальних матеріалів. Словники не лише пояснюють невідомі поняття, а й розширюють культурний світогляд учнів, роблячи можливим глибше розуміння іншомовних реалій. У навчальному процесі словники відіграють роль основного джерела інформації про мовні прогалини. Однак для ефективного використання цих інструментів студентам необхідно розвивати не лише мовні, а й культурні навички. Розуміння та подолання лакунарності є важливим кроком у формуванні міжкультурної компетентності.

Інтеграція лінгвокультурних аспектів у навчальний процес сприяє глибшому розумінню студентами феномену лакунарності. Засвоєння іноземної мови передбачає прийняття нової когнітивної перспективи та функціонування у культурному контексті, який часто є принципово відмінним від власного. Ознайомлення студентів із культурними реаліями мови, яку вони вивчають, дозволяє їм краще зрозуміти ідентичність етнічної спільноти, а також підвищує їхню здатність долати міжмовні прогалини. Оскільки мови не лише відображають реальність, але й створюють її унікальне бачення, яке впливає на мислення та поведінку носіїв цієї мови [3], то включення культурних компонентів у процес навчання іноземної мови сприяє більш глибокому розумінню мовних явищ та підвищує мотивацію студентів.

Лакунарність є важливим об'єктом дослідження та навчальної практики. Її вивчення дозволяє студентам усвідомити міжкультурні відмінності та розвинути навички роботи зі словниками, що є незамінними для засвоєння лексики, граматики та культурних феноменів. Включення лінгвокультурного компонента у викладання мов забезпечує багатовимірний підхід до навчання, сприяючи формуванню мовної та культурної компетентності.

Література:

1. Анохіна Т. О. Корпусний лакунікон англомовної та україномовної картин світу: монографія. Суми: Сумський державний університет. 2018. 588 с.
2. Онищук М. Контрастивні дослідження і лакунарність. *Сучасна філологія: актуальні питання та перспективи дослідження*. 2017. С. 165–168.
3. Kramsch C. *Language and Culture*. Oxford: Oxford University Press. 2000. 134 с.

Любов Гунько

*д-р філософії (педагогіка), лектор, Університет Гуанчжоу, м. Гуанчжоу,
Китайська Народна Республіка*

ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В КОМПЛЕКСНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ КИТАЮ

Китай є однією з найбільших економік світу, і його економіка тісно інтегрована з глобальною економічною системою. Англійська мова є *лінгва франка* (Lingua franca) міжнародної торгівлі, бізнесу та фінансів, коли знання англійської мови значно полегшує ведення бізнесу з іноземними партнерами, залучення іноземних інвестицій та розширення на міжнародні ринки, особливо коли мова йде про такий Район Великої затоки (Greater Bay Area або GBA), до якого входять провінція Гуандун-Гонконг-Макао.

Комплексні університети пропонують широкий спектр програм з різних дисциплін, включаючи гуманітарні, природничі, технічні та соціальні науки. Це дозволяє студентам обирати спеціальність, яка найкраще відповідає їхнім інтересам та здібностям.

Орієнтування в лінгвістичних аспектах викладання англійської мови в університетах КНР є необхідною умовою для створення ефективного та успішного навчального процесу, який дозволить китайським студентам досягти високого рівня володіння англійською мовою та реалізувати свій потенціал у глобалізованому світі.

Метою нашого дослідження є визначення головних лінгвістичних та методологічних аспектів у викладанні іноземної мови у комплексному університеті Китаю.

Китайська мова, з її тональною системою, ізолюючою морфологією та ідеографічним письмом, суттєво відрізняється від більшості європейських мов. Це призводить до явищ інтерференції на всіх рівнях:

Фонетика/Фонологія: Проблеми з вимовою звуків, відсутніх у китайській, наприклад, міжзубних [θ, ð]. Тональна система китайської також може впливати на інтонацію.

Морфологія: Відсутність відмінювання та словозміни в китайській може ускладнювати засвоєння граматичних категорій, таких як рід, число, час.

Синтаксис: Порядок слів в китайській (SVO) може суперечити порядку слів в англійській, призводячи до граматичних помилок.

Лексика: Калькування з китайської (використання дослівно перекладених фраз) може бути незрозумілим для носіїв мови.

Прагматика: Культурні норми спілкування в Китаї можуть відрізнятися від західних, що впливає на використання мови в різних ситуаціях (наприклад, ступінь формальності, використання звертань).

Головні методологічні аспекти викладання англійської мови у комплексному університеті, на які варто звернути увагу ми наводимо нижче.

Принципи комунікативного підходу: Акцент на використанні мови в реальних ситуаціях професійного спілкування. Це означає використання автентичних матеріалів (статей з професійних журналів, відео з конференцій, ділового листування), розігрування рольових ігор, імітацію реальних професійних ситуацій.